

8 Mayıs haftasında 16,6 milyar TL harcama yapıldı, harcamaların %30'u internet üzerinden

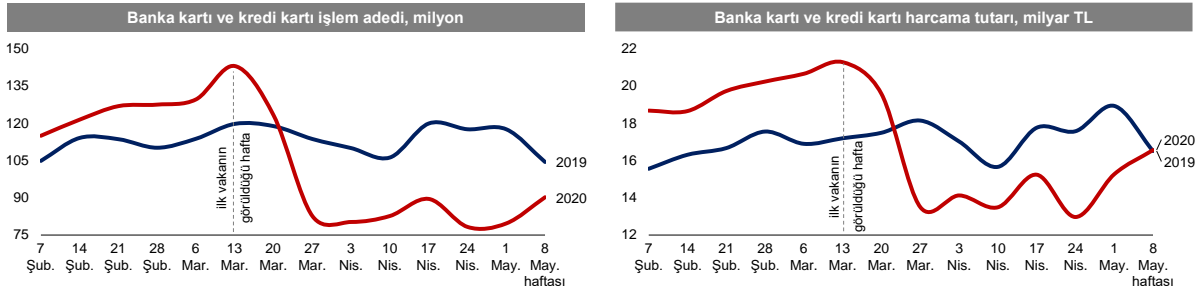
Tüketim eğilimlerini arz ve talep ekseninde çeşitli veriler üzerinden takip etmek mümkün ancak içerisinde bulunduğumuz süreçte, verileri mümkün oldukça anlık takip edebilmek önem arz ediyor. Bu kapsamda TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları haftalık verisi tüketici harcamalarının takibine olanak sağlıyor. Bankalararası Kart Merkezi (BKM) Kart Monitör araştırması 2017 verilerine göre 10 kişiden 7'si ödemelerinde kredi kartını tercih ediyor ve COVID-19 nedeniyle birçok kişinin ödemelerinde özellikle kredi kartını tercih ettiği biliniyor.

Bu bülten kapsamında, COVID-19'un tüketici harcamaları açısından yarattığı etkiyi takip edebilmek amacıyla, TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları verisi incelenmektedir. "COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi Bülteninde", harcama kalemlerine göre tüketicilerin haftalık ve aylık banka kartı/kredi kartı harcaması ve haftalık/yıllık değişimleri ele alınmaktadır.

8 Mayıs haftasında banka ve kredi kartı ile yapılan harcamaların tutarı, 2019 yılı seviyesini gördü

8 Mayıs haftasında banka kartı ve kredi kartı kullanılarak 16,6 milyar TL tutarında harcama yapıldı. Bir önceki haftaya kıyasla harcama tutarı 1,3 milyar TL (yüzde 8) arttı. İşlem adedi ise yüzde 13 artarak 90 milyon oldu. Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 10 Mayıs 2019) göre kıyaslandığında 13 Mart – 8 Mayıs 2020'de yapılan harcamaların tutarı yüzde 9, işlem adedi ise yüzde 17 azaldı.

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 7 Şubat – 8 Mayıs 2020

Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

8 Mayıs haftasında¹ banka/kredi kartı ile yapılan harcamaların yüzde 27'sini (4,5 milyar TL) market ve alışveriş merkezleri, yüzde 10'unu (1,7 milyar TL) elektrik-elektronik eşya, bilgisayar ve yüzde 8'ini (1,3 milyar TL) çeşitli gıda harcamaları oluşturdu. Alışveriş yöntemi bakımından incelendiğinde 8 Mayıs haftasında yapılan toplam harcamaların 5 milyar TL'si (yüzde 30) internet üzerinden, 888 milyon TL'si (yüzde 5) mektupla/telefonla yapıldı.

8 Mayıs haftasında bir önceki haftaya kıyasla market ve alışveriş merkezleri harcamaları 372 milyon TL (yüzde 9), elektrik-elektronik eşya, bilgisayar harcamaları 414 milyon TL (yüzde

¹ 2 – 8 Mayıs 2020

33), çeşitli gıda harcamaları 69 milyon TL (yüzde 6) ve internet üzerinden yapılan alışverişler 67 milyon TL (yüzde 1) arttı.

Bir önceki haftaya kıyasla 8 Mayıs haftasında sadece kamu/vergi ödemeleri ve bireysel emeklilik harcamalarında düşüş görüldü. En fazla artış ise kuyumcular, havayolları, giyim ve aksesuar, araba kiralama ve elektrik-elektronik eşya, bilgisayar harcamalarında görüldü.

8 Mayıs haftasında banka ve kredi kartı ile yapılan harcamaların tutarı, 2019 yılı (10 Mayıs haftası) seviyesine ulaştı. 10 Mayıs 2019 haftası ile kıyaslandığında 8 Mayıs 2020 haftasında elektrik-elektronik eşya, bilgisayar, market ve alışveriş merkezleri, çeşitli gıda, hizmet sektörleri, doğrudan pazarlama vb. harcamalarda artış görülürken; konaklama, ulaşım, giyim ve aksesuar vb. harcamalarda düşüş görüldü.

Tablo 1 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların haftalık değeri (milyon TL) ve 10 Mayıs 2019, 13 Mart 2020 ve 1 Mayıs 2020 haftalarına göre değişimi, 8 Mayıs 2020

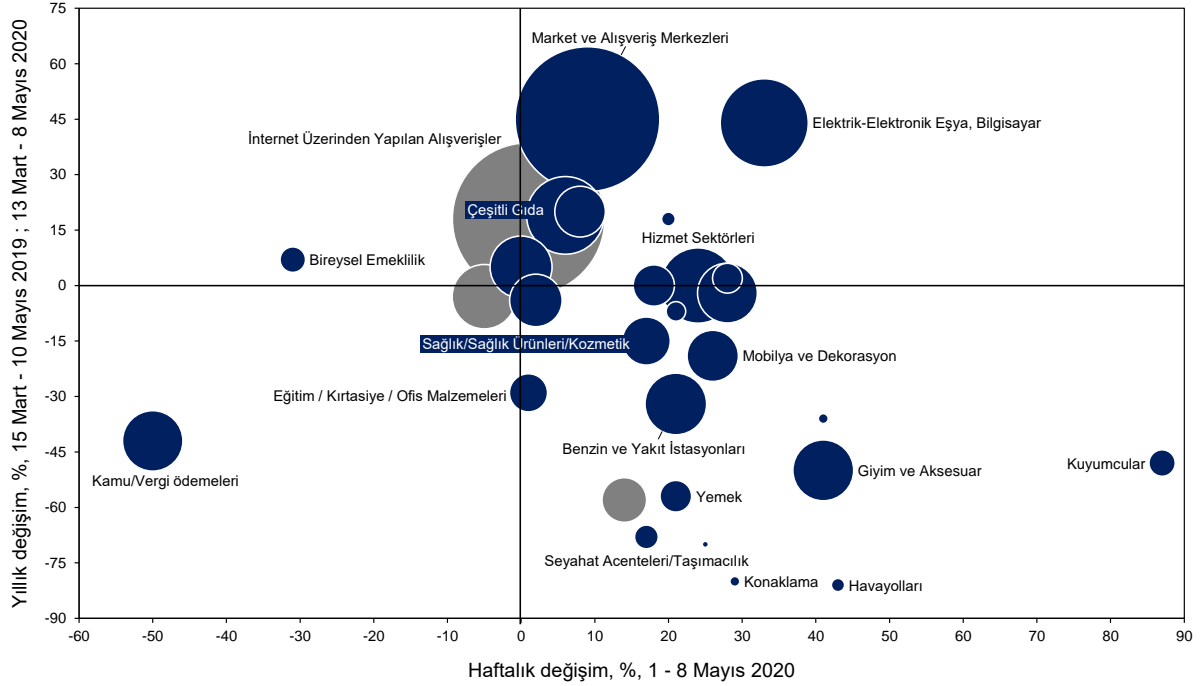
	10-05-2019	13-03-2020	01-05-2020	08-05-2020	10-05-2019 haftasına göre değişim, 08-05-2020	13-03-2020 haftasına göre değişim, 08-05-2020	01-05-2020 haftasına göre değişim, 08-05-2020
Toplam	16.505	21.272	15.263	16.559	↑ 0%	↓ -22%	↑ 8%
Market ve Alışveriş Merkezleri	3.188	4.413	4.126	4.498	↑ 41%	↑ 2%	↑ 9%
Elektrik-Elektronik Eşya, Bilgisayar	833	1.212	1.253	1.668	↑ 100%	↑ 38%	↑ 33%
Çeşitli Gıda	1.020	1.450	1.228	1.297	↑ 27%	↓ -11%	↑ 6%
Hizmet Sektörleri	980	1.376	977	1.214	↑ 24%	↓ -12%	↑ 24%
Sigorta	693	851	828	825	↑ 19%	↓ -3%	↓ 0%
Benzin ve Yakıt İstasyonları	1.158	1.268	675	815	↓ -30%	↓ -36%	↑ 21%
Giyim ve Aksesuar	1.173	1.628	564	794	↓ -32%	↓ -51%	↑ 41%
Kamu/Vergi ödemeleri	1.593	1.396	1.557	783	↓ -51%	↓ -44%	↓ -50%
Yapı Malzemeleri, Hırdavat, Nalburiye	625	791	598	768	↑ 23%	↓ -3%	↑ 28%
Araç Kiralama-Satış/Servis/Yedek Parça	506	713	583	592	↑ 17%	↓ -17%	↑ 2%
Mobilya ve Dekorasyon	514	660	449	564	↑ 10%	↓ -15%	↑ 26%
Diğer	375	582	510	552	↑ 47%	↓ -5%	↑ 8%
Sağlık/Sağlık Ürünleri/Kozmetik	589	953	423	494	↓ -16%	↓ -48%	↑ 17%
Telekomünikasyon	328	371	308	365	↑ 11%	↓ -2%	↑ 18%
Eğitim / Kırtasiye / Ofis Malzemeleri	370	578	312	314	↓ -15%	↓ -46%	↑ 1%
Yemek	614	1.053	176	214	↓ -65%	↓ -80%	↑ 21%
Müteahhit İşleri	143	190	149	190	↑ 33%	↓ 0%	↑ 28%
Kuyumcular	234	301	79	149	↓ -37%	↓ -51%	↑ 87%
Bireysel Emeklilik	121	161	202	140	↑ 16%	↓ -13%	↓ -31%
Seyahat Acenteleri/Taşımacılık	509	456	104	121	↓ -76%	↓ -73%	↑ 17%
Kulüp / Dernek /Sosyal Hizmetler	72	92	68	82	↑ 14%	↓ -11%	↑ 21%
Doğrudan Pazarlama	28	36	33	40	↑ 43%	↑ 11%	↑ 20%
Havayolları	563	440	26	37	↓ -93%	↓ -92%	↑ 43%
Konaklama	213	213	16	21	↓ -90%	↓ -90%	↑ 29%
Araba Kiralama	45	51	15	21	↓ -54%	↓ -59%	↑ 41%
Kumarhane /İçkili Yerler	19	36	2	2	↓ -89%	↓ -95%	↑ 25%
İnternet Üzerinden Yapılan Alışverişler	3.223	4.241	4.925	4.992	↑ 55%	↑ 18%	↑ 1%
Mektupla/Telefonla Yapılan Alışverişler	831	975	932	888	↑ 7%	↓ -9%	↓ -5%
Gümrük Vergisi Ödemeleri	1.266	965	377	428	↓ -66%	↓ -56%	↑ 14%

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Tabloda yer alan internet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 10 Mayıs 2019) göre kıyaslandığında 13 Mart – 8 Mayıs 2020'de en fazla artış market ve alışveriş merkezleri (yüzde 45), elektrik-elektronik eşya, bilgisayar (yüzde 44), diğer (yüzde 20) ve çeşitli gıda (yüzde 19) harcamalarında görüldü. Aynı dönemde harcamalar en fazla havayolları (yüzde 81), konaklama (yüzde 80), kumarhane/içkili yerler (yüzde 70), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 68), yemek (yüzde 57) ve giyim ve aksesuar harcamalarında (yüzde 50) azaldı (bkz. Şekil 2). Aynı dönemde internet üzerinden yapılan alışverişler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 18 arttı.

Şekil 2 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların yıllık (15 Mart – 10 Mayıs 2019; 13 Mart – 8 Mayıs 2020) ve haftalık değişimi (1 – 8 Mayıs 2020), %

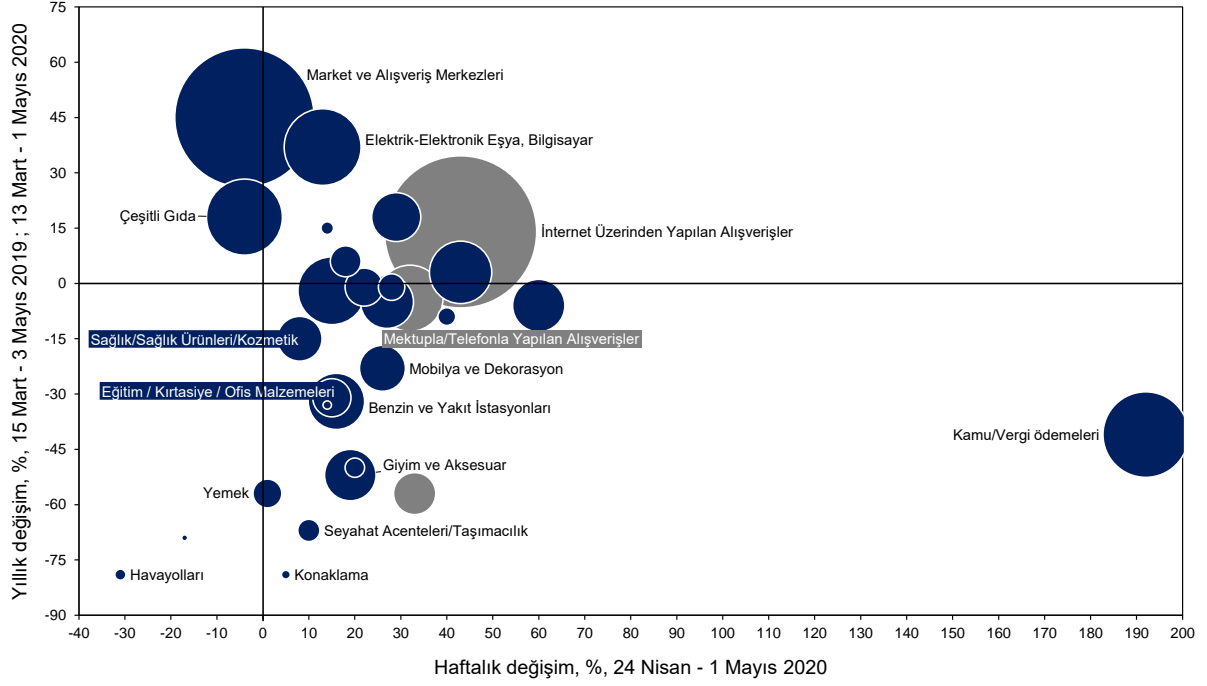

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Grafiğin dikey eksenini 13 Mart – 1 Mayıs 2020'de yapılan toplam harcamaların, 15 Mart – 3 Mayıs 2019'da yapılan toplam harcamalara göre yüzdelerle değişimini; yatay eksen ise 2020 yılı 1 Mayıs haftasında yapılan harcamaların 24 Nisan haftasına kıyasla yüzdelerle değişimini vermektedir.

Not: Daire büyüklükleri, 1 Mayıs haftasında yapılan harcamaların tutarını ifade etmektedir.

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların yıllık (15 Mart – 3 Mayıs 2019; 13 Mart – 1 Mayıs 2020) ve haftalık değişimi (24 Nisan – 1 Mayıs 2020), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Bültenin ilerleyen sayıları, TEPAV web sitesi üzerinden haftalık açıklanmaya devam edecektir.

Analizlere ilişkin daha detaylı açıklamaları, TEPAV'ın 31 Mart 2020'deki Değerlendirme Notunda bulabilirsiniz.²

² TEPAV. (2020). COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi. 31 Mart 2020. Dündar, M. <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10099>

Ekler

